

Jóreggelt!

Minden reggel megjelenő független politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand, 64-66 Telefonszám: 61

Előfizetési árak: Évente 300 lej, félévre 150 lej, negyedévre 75 lej, havonta 25 lej, egy hétre 6 lej

Első évfolyam — 87. szám

Csüförtök

Cluj-Kolozsvár, 1932 szept. 22

Lemondott

tegnap a magyar miniszterelnök, gróf Károlyi Gyula és a kormányzó elfogadta lemondását. Ez a rövid rádióhír egy egész ország nyugalmának és életkérdésének újabb gondját, legközelebbi jövőjének újabb fejezetét foglalja magában. Károlyi gróf lemondása ugyan nem volt meglepetés, mert a magyar kormány az ügyek átvétele óta a legutóbbi időig óriási erőfeszítéssel küzdött a megkisebbedett és súlyos gazdasági válság közé jutott Magyarország talpraállításáért. Maga Károlyi báró magyar pénzügyminiszter sem tudott a válságra nézve egyéb megoldást kitalálni, mint azt, hogy meg kell nyugtatni a közvélemény idegeit.

Ez a rövid, lélektani megoldás inkább egy orvos, mint egy pénzügyminiszter szájába való és korántsem nyugtatja meg egy gazdasági válságba jutott ország lakosságát.

A magyar kormány bukásának a súlyos gazdasági helyzeten kívül egyéb okai is vannak. Gróf Károlyi Gyula, aki az erdélyi ravasz politikus, Bethlen István gróf után vette át a kormányhatalmat, rövid uralma alatt nem bírta az ország helyzetét szanálni s emiatt nemcsak az ellenzék, hanem az egységspárt részéről is támadásokban részesült. A kormány bukásához nagyban hozzájárult az is, hogy az időközi választásokon a magyar kormány sorozatos vereségeket szenvedett, legújabbán pedig az a körülmény, hogy a sresnai konferencia, amelytől Magyarország gazdasági feljavítását remélte, eredménytelenül végződött.

A kormánybukás hírére újra felmerült Bethlen István visszahívásának a gondolata, akit az egységspárt ismét a front élére akar állítani. Ha azonban ez a személyi politika a külföld előtt sikertelenséggel fog végződni, a legtöbb esélye Gaál Gasztonnak lesz, aki a magyar ellenzék népszerű, tudatos és erősen demokratikus vezére.

Bennünket, erdélyi magyar kisebbségeket elsősorban az érdekel, hogy az új magyar kormány megfogja-e odaát érteni Erdélyben élő testvérei demokratikus és kulturális óhajait.

A magyar kormány lemondott

A kormányzó újra Károlyi gróftól bizta meg az ügyek vezetésével

BUDAPEST. A Károlyi-kormány kedden este minisztertanácsot tartott, amelyen Károlyi Gyula miniszterelnök ismertette a politikai helyzetet. A minisztertanács végül egyhangulag arra az álláspontra helyezkedett, hogy benyújtja az összkormány lemondását.

Gróf Károlyi Gyula miniszterelnök a minisztertanács határozat alapján tegnap délelőtt 11 órakor kihallgatáson jelent meg Horthy

Miklós kormányzónál, akinek átnyújtotta kormánya lemondását.

A kormányzó a lemondást elfogadta s az ügyek ideiglenes vezetésével Károlyi gróftól és kormányát bizta meg.

BUDAPEST. A Károlyi-kormány lemondása nem keltett meglepetést. A kormány bukását minden jel szerint az egységes párthoz kitört belső ellentétek idézték elő. Az egységspárt nagy többsége Beth-

len István visszatérését kívánja, akinek a miniszterelnöksége ismét előtérbe került.

Amennyiben azonban ez a kombináció megdől, nincs kizárva az sem, hogy átmeneti kormány jön, mely esetleg az új választások kiírásáig vezeti az ország ügyeit. Ha a választások kiírására kerül sor, esélye van Gaál Gaston pártjának is, amely az utóbbi időben láthatóan megerősödött.

Herriot a német jegyzék miatt elutazott a leszerelési konferenciáról

BERLIN. A „Jóreggelt!“ legutóbbi száma hírül adta, hogy a német kormánynak az az álláspontja, hogy az angol jegyzék hidegsége és merevsége ellenére is részt vesz a leszerelési konferencián. Tegnap azonban a berlini kormány, amely Anglia részéről sokkal békésebb hangot várt, elhatározta, hogy semmiképpen sem vesz részt a leszerelési konferencián mindaddig, amíg a Népszövetség el nem ismeri a fegyverkezésben Franciaországgal való teljes egyenlőségi jogát.

ANGLIA ÚJ LESZERELÉSI PROGRAMJA

LONDON. Jól informált politikai körökben már mint tény emlegetik, hogy Anglia teljesen kész programmal lép a leszerelési konferencia elé. A program szerint

ugy a győztes, mint a legyőzött hatalmaknak csak fokozatosan kell a leszerelést végrehajtaniuk.

Ezt öt évi időszakban kellene megcsinálni s amikor a kijelölt időnek vége van, akkor minden államot ellenőriznének, hogy milyen módon hajtotta végre a leszerelést. Ez a gondolat egészen megvalósítható is lenne abban az esetben, ha Németország részt venne a leszerelési konferencián.

RÓMA. Politikai körökben nagy kavargást keltett a „Giornale d'Italia“ olasz lap szenzációs cik-

ke, amely biztos forrásból értesülve megerősíti, hogy Mussolini és kormánya eddigi álláspontját, mely szerint meg kell engedni Németország fegyverkezési szabadságát, most

az olasz kormány váratlanul Anglia pártjára állott és teljes mértékben magáévá teszi a londoni választ.

Eszerint Olaszország is a német birodalom ellen fordult. Mindezek ellenére is azonban Olaszország minden erejével azon dolgozik, hogy találjon egy olyan összekötő kapcsot, amellyel Németország érdekeit is szolgálhatja és reáveheti, hogy résztvegyen a leszerelési konferencián.

MOSZKVA. Litvinov, a szovjet külügyi népbiztos, a leszerelési konferencia elnökségi ülésén részt fog venni, de a konferencia munkálataiban a szovjet kiküldöttek nem fognak megjelenni. Litvinov van megbízva azzal is, hogy a leszerelési bizottságot informálja Szovjet-Oroszország költségvetéséről s különösen a katonai célakra előirányzott összegekről.

BERLIN. A porosz országgyűlés tegnap újból összeült. Az országgyűlés megnyitásakor a kommunisták indítványt tettek az országgyűlés feloszlására, amit azonban visszautasítottak. Politikai körökben az a hír terjedt el, hogy a po-

rosz országgyűlést a birodalmi választásokig elnapolják.

GENF. Herriot francia miniszterelnök tegnap este Genfből visszautazott Párisba és csak hétfőn tér vissza. Hirtelen elutazása sok találgatásra adott alkalmat. Legközelebb álló kijelentések szerint Herriot csak azért utazott Genfbe, hogy Simon angol külügyminiszterrel beszélhessen s minthogy Neurath német külügyminiszter szintén Genfbe érkezett, valószínű, hogy Herriot az előzetes tárgyalások elől akart kitérni.

Legújabb

A kormány a városi adósságokat is rendezi

BUCURESTI. Maniu Gyula tegnap több vezető politikus előtt kijelentette, hogy a nemzeti-parasztpártnak a városi adósságok rendezésével is foglalkoznia kell. A párt két szakembert bízott meg azzal, hogy a statisztikai adatokat gyűjtse össze. Popovici igazságügyminiszter a szenátus nyílt ülésén jelentette ki, hogy a kormány tanulmányozza a városi adósságok kérdését, amelyre nézve a kormány rövidesen valamelyes megoldást szándékozik adni.

Pártszakadás fenyegeti a nemzeti-parasztpártot

BUCURESTI.

A nemzeti-parasztpárt végrehajtóbizottsága tegnap délelőtt feszült atmoszférában tartotta ülését. Az ülésnek Iunian nagy beszéde volt a szenzációja, aki kifejtette, hogy külföldi utazása előtt az volt a párt határozata, hogy

a konverziót az ősz végére halasztja.

Távollétében azonban megváltoztatták ezt a határozatot és még a rendkívüli ülésszakon tárgyalják a konverzió módosító javaslatát. Nagy hibának tartja ezt a sietséget, amelynek komoly következményei lehetnek. A konverzió problémájának véleménye szerint

csak egyetlen megoldása lehetséges, amely a gazdasági és pénzügyi nehézségeket is szánhatja, a lej revalorizálása és kéri a pártot, hogy tegye magáévá ezt a javaslatot.

Mironescu kijelentete, hogy **a módosító javaslat nem az ő műve, hanem a párt vezetőségé.**

Ő a javaslatot pártfegyelemből tette magáévá. A kormány nem mond le a törvényjavaslat megszavazásáról, hajlandó azonban olyan módosításokat eszközölni, amelyek a lényegét nem változtatják meg.

Iunian újból hangoztatja, hogy teljes akciósabadságát fentartja a konverzió kérdésében és

ellenszegül a javaslatnak úgy a bizottsági üléseken, mint a plénum előtt.

A nemzeti-parasztpárt kongresszusán pedig megindítja a harcot felfogásának diadalrajutása érdekében.

Ezekből minden kétséget kizárólag az állapítható meg, hogy a nemzetipárt kebelében komoly ellentétek robbantak ki, amelyek **esetleg pártszakadásra is vezethetnek.**

miután Iunian tervének számos híve van.

Ezekután Bukarestben **általános vélemény, hogy a kormány vissza fogja vonni a konverziós javaslatot.**

Ez azonban nem történt meg, sőt délután 6 órakor a kamara és a szenátus egyesített bizottsága tovább folytatta a javaslat vitáját. A bizottsági ülésen Argetoianu kérte, hogy a Maniu-féle javaslatot vessék el és az ő megszavazott törvényéhez új szakaszt illesszenek.

A bizottság kimondotta, hogy Argetoianu javaslata fölött később dönt és rátértek a javaslat részletes vitájára.

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, szeptember 22.

Bucuresti. 13: Gramofon. 14: Gramofon. 18: Vegyes hangverseny. 19:10: Vegyes hangverseny. 20:40: Gramofon. 21: Ének. 21:20: Szimfonikus hangverseny. 22: Előadás. 22:15: A hangverseny folytatása.

Budapest. 11:15: Hangverseny. 14: Déli harangszó. 14:05: Postászenekar. 18: Asszonyok rádiója. 19: Földművelők órája. 19:30: Cigányzene. 21: Hangverseny. 21:35: Egyfelvonásosok a Studióból. 23:25: Magyar Imre cigányzenekara. 24:45: Táncczene gramofonon.

Vajda miniszterelnök Genfben tárgyalni fog Litvinovval a román-orosz megnemtámadási szerződésről

BUCURESTI. Vajda Sándor miniszterelnök és külügyminiszter néhány nap múlva Genfbe indul a Népszövetség ülésére, amelyen, mint a román delegáció vezetője fog szerepelni. Jól informált politikai körök híradása szerint Vajda miniszterelnök egész idejét az orosz-román ellentétek elsimítására fogja szentelni s mihelyt megérkezik, azonnal tárgyalásba lép Litvinov szovjet kiküldöttel. Maga Vajda kijelentette, hogy feltétlenül és rövid időn belül

Szovjet-Oroszország és Románia között a jóviszonyt meg akarja teremteni.

Az a tény, hogy az orosz-román megnemtámadási szerződést maga Vajda vette kezébe, aki már 1921-ben is vezette az ilyenirányú tárgyalásokat, olyan reményekre jogosít fel, hogyha egy kissé optimistikusabban is, de valószínű, hogy a megnemtámadási szerződés akadályait sikerülni fog elsimítania.

VARSO. Zalesky, Lengyelország külügyminisztere, mielőtt Genfbe utazott volna, kijelentette, hogy a Népszövetségre feltétlenül szükség van, mivel ez az egyetlen lehetőség arra, hogyha nem is teljesen, de legalább látszólag a legsúlyosabb nemzetközi bonyodalmakat mindig el tudja intézni. A német jegyzéssel kapcsolatosan a lengyel külügyminiszter kijelentette, hogy ez nem más, mint Papen részéről csak komolytalan kísérlet, amely napok múlva teljesen el fog tűnni. Majd reátér arra, hogy

a lengyel-orosz megnemtámadási szerződés minden valószínűség szerint meg fogja hozni a várt eredményt,

miután az oroszok Romániával is meg fogják kötni a hasonló szellemű szerződést. Addig is azonban egyáltalán nem szükséges, hogy Oroszországot csak azért, mert ott más államforma van, kizárják a nemzetközi béke megvalósításának műhelyéből.

Véget ért a stresai konferencia

Románia és Magyarország nincsenek megelégedve a tárgyalások eredményével

STRESA. Tegnap este bezárták a stresai konferenciát. Politikai és diplomáciai körökben a stresai konferencia eredményeinek nagy jelentőséget tulajdonítanak, mivel ez az első eset, amikor egy nemzetközi konferencián gazdasági és pénzügyek tárgyalásában konkrét eredményeket tudnak felmutatni. A konferencia eredménye 1918 óta az első komoly lépés Közép- és Kelet-Európa országainak zülalt állapota megszüntetésére.

A konferencia bezárása alkalmával Madgearu, mint Kelet-Európa államai kiküldöttének a képviselője, kijelentette, hogy **nincs teljes mértékben megelégedve a konferencia eredményével.**

Mert mindaddig, amíg a külföldi tartozásokat az agrárállamok nem tudják véglegesen rendezni, úgy Közép-, mint Kelet-Európa gazdasági mérlege nem tud teljes mértékben helyrebillenni.

Michelis olasz delegátus kormánya nevében kijelentette, hogy

hozzájárul a stresai határozatokhoz és teljes őszinteséggel reméli, hogy azok minél előbb meg is valósulnak. Az angol kiküldött általánosságban hozzájárul a határozatokhoz, de ugyanakkor egyes dolgokat kifogásol. Erre Georges Bonnet, a francia kiküldött, a konferencia elnöke kérte, hogy a különböző államok kiküldöttei a konferencia eredményét szavazzák meg, hogy így valóban a siker biztosítva legyen. Ezután a konferencia feloszlott.

BUDAPEST. Teleszky János és Prónay, akik a stresai konferencián képviselték Magyarországot, tegnap visszaérkeztek Budapestre. Teleszky János az újságírók előtt kijelentette, hogy a konferencia eredménye nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. A konferencia, amely az európai államok gazdasági helyreállítását tűzte ki feladatául, semmiféle olyan eredményt nem produkált, amely lehetővé tenné a gazdaságilag bajba jutott országok szanálását.

SPORT

A nagyváradi NAC Kolozsváron. A szezon egyik legkiemelkedőbb eseménye lesz vasárnap a városi sporttelepen. Ekkor kerül eldöntésre a nagyváradi NAC és az Universitatea közötti Nemzeti Bajnoki mérkőzés, amelyet méltán nevezhetünk a bajnokság döntőjének, mivel a két csapat jelenleg a legjobb klasszist képviseli az országban. Az Universitatea és a NAC komplett felállításban szerepelnek a mérkőzésre nagyarányú előkészületeket tettek. A mérkőzés bíróját Denis Xifando lesz.

Székel-ucca győzött a Royal ellen. A Baromtéri kispályán tegnap került eldöntésre a Székel-ucca—Royal közötti bajnoki mérkőzés a szabadesapatok bajnokságáért. A mérkőzés folyamán Székel-ucca támadott többet s változatos játék után 4:0 (1:0) arányban győzött Bükös (3) és Tulogdy góljaival. Bíró Mauthner.

TEKÉZŐ SPORT

A Stop 12 és KTT között lefolyt reváns eredménye a következő: Stop 137, KTT 122. — 20-án az Orosz pályán a Remény és Avram Jancu közötti mérkőzést 176—175 arányban a Remény nyerte meg. — Csütörtökön az Aggmenházban fejezi be propaganda mérkőzését a Hercules a Kath. Kör tekéző csapatával. — Szombaton a favorit új csapat felavató mérkőzést tart, amelyre a Matador csapatot kérte fel. A felavatás ünnepi keretét a megjelenő csapat delegáltjai és a szövetség vezetői alkotják. — Szombaton Vasas és Hargita barátságos mérkőzés lesz a Kovács-pályán. — Vasárnap Hercules Cluj Szamosfalvára randul, ahol az ottani Unirea csapatával játszik reváns mérkőzést a Biji-pályán.

Nyílt uccán lelőtték egy bolgár sportegylet román származású elnökét

SOFIA. Tegnap este revolvergolyóval a nyílt uccán agyorlítotték Voinescut, a Slavia sportegyesület elnökét. Voinescu román eredetű, de bolgár honpolgár és újságíró volt. Voinescu abban a pillanatban lőtte le két ismeretlen egyén, amikor a sportklub helyiségéből az uccára kilépett. Minden valószínűség szerint a bolgár forradalmárok ölték meg s lehetséges, hogy csak tévedésből, mivel összetévesztették volna egy macedón vezetőférfiúval, akihez nagyon hasonlított. A gyilkosoknak sikerült elmenekülniük.

MOZI

EDISON-MOZGÓ MŰSORA:

Ma és a következő napokon 3, 6 és 9 órakor: 2 németül beszélő filmesoda 26 felvonásban. I. Gyilkosság a Studióban, dráma. Gerda Maurus-sal II. Feleségem, a szélhámos, vígjáték Nagy Katóval. III. Palancaeno akrobata személyes fellépése. Helyárak: 10, 15, 20 lej.

10. számú

nyereményszelvénye

Név.....

Lakás.....

Lapelárusítókat magas jutalékkal felvesszünk!

Győződjön meg a BONYHAY hentesáruk minőségeiről

Strada. Memorandului 4.
DELICATESSE
Regele Ferdinand No. 16

HIREK

Főszerkesztő: S. NAGY LÁSZLÓ
A szerkesztésért és kiadásért felel:
MAYER ANTAL

Naptár Szeptember 22. Csütörtök
Róm. kath. Mór. Prot. Mo-
ritz, Frida. Görög. Foca si Jona. Izr. 21.
Elul.

Mironescu pénzügyminiszter Iunian beszéde után kijelentette, hogy az új konverziós javaslat nem az ő műve. Ugy látszik, a politikában is igaz, hogy sok baba közt elbész a gyermek...

Beszélgetés a sétatéri padon.
— Oloasta? Az egész világon 25 millió munkanélküli van.
— Inkább munkaadók ezek, mint munkanélküliek, mert nagyon sok munkát adnak a kormányoknak...

Opószér a hütlenség ellen.
— Hallotta? Egy francia asszonyt közpéri vaserényővel szerelt fel a férje.
— Remélem, a szegény asszony lakatosokkal kötött barátságot...

Családi kör.
Feleség: Ejnye, de jó kedved van. Mi történt veled?
Férj: Összegyűjtöttem a „Jóreggelt!” tombolaszelvényeit, hogy vasárnap jól kitombolazzam magam...

— **Időjárásjelentés.** A budapesti meteorológiai intézet időjárásjelentése szerint a meleg csökkenése és zivataros idők várhatók.

— **Inspekciós gyógszertárak.** Lukács (Unió-ucca), Minerva (Ferdinand király-ut), dr. Olaru (Str. Regina Maria.)

— **Vajda audiencián volt a királynál.** Vajda miniszterelnök ma visszaérkezett Színájából, ahol a király audiencián fogadta.

Próbáljon szerencsét

— **Alvernai ünnepség.** A Szent Kereszt Hadsereg kolozsvári tagozata szeptember 25-én, vasárnap Alvernán tartja ünnepi táborozását, amelyen a szentferencrendiek hitbuzgalmi egyesületei egész napos Szentségimádást tartanak. Reggel 8 órakor közös szent áldozás, 10 órakor tábori szentmise és szent beszéd. Délután 3 órakor litánia, utána ünnepi táborozás a következő műsorral. Beszédet mond Dsida Jenő szerkesztő, szavalnak Reményi Margit és Herschmann János, énekel az Árvaleánynevelő énekkara. Este 7 órakor körmenet a ludi barlanghoz. Autóbuszjárat a Karolina-térről, a Ferencrendiek temploma elől. A m. t. közönség részére délből székelygulyást, este flekkent szolgálnak fel. Szíves támogatást kérnek a Szent Ferencrendiek.

— **Istók János szobrász készíti el a budapesti Bem-szobrot.** Báró Balázs György, a Bem-szoborbizottság elnöke a Bem József 48-as honvédtábornok szobrának elkészítésével Istók János szobrászművészt bízta meg. A szobrot 1934-ben, Bem apó születésének évfordulóján fogják leleplezni.

Holnap dönt a város a husarak ügyében

Valószínűleg nem maximálják a husarakat

CLUJ-KOLOZSVÁR. A városi ár megállapító bizottság dr. Laurentiu Flaviu helyettes polgármester vezetésével tegnap délelőtt kiszállt a vágóhidra, ahol a próbavágásokat ejtették meg. A próbavágásra azért volt szükség, mert az utóbbi időben a mészárosok egyre sürgették a városnál a husarak fel-emelését. A mészárosok azzal indokolták meg kérésüket, hogy a vágóhídi költségek túl magasak. A városi tanács meggyőződést akart szerezni a mészárosok kérésének jogosságáról s ezért rendelte el a próbavágást. A próbavágás meg-játása után az ármegállapító bizottság elkészítette kalkulációját a próbavágásokról. A kalkuláció szerint két elsőosztályú disznónak élő súly-bani ára költségekkel együtt 5420 lej értéket képvisel. Vágott állapot-ban kimérve a mai árak mellett 6396 lej tesz ki. A tiszta haszon, leütve 3 százalékos apadást, 882 le-jnek felel meg. Ez pedig 15 és fél százalékos haszonnak felel meg.

Két marha összköltsége élő súly-ban 11.750 lej tesz ki. Kimérve 12.453 lej jövedelmet jelent. Apa-

dás körülbelül 485 lej tesz ki. A tiszta haszon 585 lej, tehát 5 szá-zalékos tiszta nyereség mutatko-zik.

Az ármegállapító bizottság a kal-kulációt a holnapi tanácsülésen fogja a város elé terjeszteni, ami-kor is

dönteni fognak a husarak ügyében.

Valószínű azonban, hogy a város

nem jelöli ki az új maximális árakat, hanem szabadkereskedelmet biztosít a mészárosok részére.

A próbavágás is tulajdonképpen azt a célt szolgálta, hogy a város meggyőződjék róla, mennyi polgá-ri hasznot jelent a mészárosoknak a városi husellátása s ennek alap-ján fogja ellenőrizni a husarak ki-alakulását.

A mészárosok álláspontja az, hogy

az ármegállapító bizottság ve-gye tekintetbe a kis- és nagy-mészárosok helyzetét

és annak megfelelően nagybani és kicsinybani árakat állapítson meg.

— **Szenzációs énekes a Metro-polban.** A Ferdinand-kávéház bezárása után Kolozsvár előkelő társaságának már csak a Metro-pol-kávéház maradt kellemes szórakozóhelye. Szilágyi Sándor, a kávéház tulajdonosa minden tekintetben igyekszik a közönség kedvében járni és pár esté-re le-szerződtette Diego J. Rosé vi-lághírű jazz-énekest, a berlini stúdió művészt, aki a Dajos dzsessz-zenekar ragyogóan kel-le-mes hangú lírai énekese. Diego J. Rosé bámulatosan finom és előkelő lírai tenorjában még csak egy pár napig gyönyörköd-hetik a közönség és ez a kedves jelenségű fiatal énekes rövid-e-sen búcsút mond Kolozsvárnak, hogy a többi metropolisokat ajándékozhassa meg elsőrangú művészetével. Erdemes meghall-gatni.

vegyen részt

— **Negyvenegy „fekete kenyeret” találtak egy kolozsvári péknél.** Nagyszabású kenyérbélyeg-razziát tartott az utóbbi időben a rendőr-ség. Tegnap egy ugyanilyen fajta razzia alkalmával több péket me-g-látogattak, azonban senkinél sem találtak semmi rendellenességet, csak Prezenszky Pál Ferenc József uti péknél. Prezenszkyknél 41 darab lőbelyegezetlen „fekete kenyeret” találtak. Megindították az eljárást a bélyegtelen kenyereket áruló pék ellen.

— **Nem fogadják el a nyugdíja-sok az állami kötvényeket.** Tegnap este az állami nyugdíjasok kül-döttsége kereste fel dr. Crisan pénz ügyi alminisztert, emlékiratot nyújtva át, amelyben a nyugdíja-sok tudomására hozzák a pénzügy-miniszternek, hogy nem fogadják el az állami kötvényeket a hátralé-kos nyugdíjaik helyett. Crisan al-miniszter erre kijelentette, hogy a kötvények elfogadása senkire sem lesz kötelező és az állam, mihelyt bevételei lehetővé teszik, kifizeti nyugdíjtartozásait.

— **Ötvenmilliót utaltak ki vető-magra.** A földművelésügyi minisz-ter rendelkezése szerint a Banca Nationalánál levő 50 milliós hitelt vetőmagra fogják fordítani. Az ösz-szeget a Mezőgazdasági kamarák-nak adják ki, hogy a gazdáknak szétosszák megfelelő ellenértékért. Eddig 95 millió lej fordítottak ve-tőmagra.

— **Új vágókészüléket rendelt a város az állatok letaglózására.** A kolozsvári vágóhídon még mindig kezdetleges eszközökkel vágják le az állatokat. A külföldön bevált modern készülékek még mindig nem jutottak el hozzánk. Pedig ép-pen ideje volna, hogy a vágóhidra vitt állatokat olyan eszközök se-gítségével vágják le, ami nem okoz az állatnak annyi szenvedést s nem kinnózzák a végletekig, ameddig élet van benne. A város vezetősége most úgy határozott, hogy Németorszá-gból egy ugynevezett Pfeschner-féle vágókészüléket vásárol 65 ezer lej-ért. Ezt az új készüléket január el-sején fogják üzembe helyezni.

pénz nélkül

— **Haller István volt magyar kul-tuszminisztert a törvényszék fel-mentette.** Haller István volt ma-gyar kultuszminisztert, akit tudva-levőleg többrendbeli csalással és más visszaélésekkel vádolt az ügyész, a törvényszék részben bi-zyonyítékok hiányában, részben bü-n-cselekmény hiányában felmentette. Az ügyész fellebbezett.

— **Gandhit ma szabaddá ha-lyezik.** Gandhi magatartása, mely szerint éhségstrájkot kezd, ha az angol kormány nem fogadja el a követeléseit, eredményre vezetett, mivel az indiai kormány tegnap el-határozta, hogy ma reggel Gandhit minden feltétel nélkül szabaddá ha-lyezi.

— **Kiutalta a város a kisebbségi iskolák segélyét.** A kolozsvári idő-közi bizottság tegnap 250.000 lej-t utalt ki a kolozsvári kisebbségi is-kolák segélyéül és amikor a kasz-szában megfelelő összeg áll majd rendelkezésre, ki is fizeti.

— **Gronau utban van Sanghai felé.** Gronau, a híres földkörüli repülő ma Sanghaiba érkezik.

— **Különös „vilkkossággal végző-dő féltékenységi dráma az aggmen-házban.** Furcsa gyilkosság történt a napokban az Engelhartzellben le-vő aggmenházban. Egy 82 éves menhelylakó baltával fejbevégtá a vele egy szobában lakó 81 éves tár-sát, aki már aludt. A merénylő menhelylakó, akit letartóztattak, azzal védekezik, hogy féltékenység-ből követte el cselekedetét. Ketten udvaroltak a menedékház nő osz-tályán ugyanannak az öregasszony-nak és ő úgy vette észre, hogy fia-talabbik társa kiütötte a nyeregéből.

— **Ellenőrzik a szüreteket is.** A pénzügyigazgatóságokhoz érkezett legújabb pénzügyminiszteri rendelet a borkészítés és mutsajtólás szí-goru ellenőrzésére vonatkozik. A borsajtólást a rendelet csak a szőlő termés helyén engedi és pedig a tu-lajdonos présházában, vagy a falu szövetkezeti borsajtólójában. Tizen-öt nappal előbb minden érdekelt fél köteles vallomást beadni a szőlő-je nagyságáról, a présház megje-löléséről, a bor beraktározási helyé-ről és hogy a szőlő melyik adóhi-vatalhoz tartozik. Tizenöt nappal a szüret után be kell jelenteni a községhezán a szőlő adatait, a must és a bor termelését, vagy szá-lítást, valamint a múltévi készle-tet, ugyszintén azt, hogy a borban van-e seprő, vagy nincsen. A bor-termést mindenütt bizottság ellen-őrzi.

— **Három munkás borzalmas ha-láltusa a kazán mélyében.** Bor-zalmas szerencsétlenség történt teg-nap egyik budapesti vegyészeti gyárban. Egy munkás, Baranyi Sándor éppen egy kátránydesztilláló kazánt tisztogatott, amikor gázság csapta meg az orrát. Két-ségsbeesetten próbált menekülni, azonban a mérges gázok miatt rossz szullét fogta el, elvesztette eszmé-letét és a kazán mélyébe zuhant. Két társa, Groszheibl Mátyás és Hirschler Pál gondolkodás nélkül eszméletlenül fekvő munkástársuk után ugrottak a kazán mélyébe. A következő pillanatban ők is rosszul lettek és most már három eszmélet-len ember feküdt egymás mellett. Hosszas erőfeszítés után sikerült mindhárom munkást felhozni a ka-zán mélyéből, ekkor azonban már halottak voltak. A vizsgálat megin-dult a szerencsétlenség okának ki-derítésére.

a „JÓREGGELT!” ingyenes tomboláján!

— **Goga utban Románia felé.** Go-ga Gasteinből Bécsbe érkezett, hon-nan néhány napi tartózkodás után visszatér az országba.

**A legolcsóbb
a legjobb
a legszebb
alegrégibb
képes családi lap**

Erdélyi Szemle

**Szépirodalom
művészet
tudomány
közgazdaság
színház-mozi
sport**

Egy rejtélyes

párisi bűntett

Ezredesi francia
bűnügyi regény

(52)

Ez a körülmény kissé megzavarta az örömet, miket minden oldalról kapott. Nagy zavarban volt.

Magával vigye-e nejét és gyermekét és kitegye őket a hosszú ut fáradalmának és a forró égélj veszélyeinek?

Vagy pedig inkább a Gloriére kastélyba helyezze el őket és egyedül távozzék. Azzal az ígérettel, hogy majd a tél elején értük jön?

Az első szóra, amit e tekintetben az ezredes mondott, Erzsébet így szólt:

— Amikor nőül mentem hozzád, tudtam, mit teszek. Én katona nej vagyok. Bárhová küldjék is férjemet, vele fogok menni. Követni fogom, ahogy azt kötelességem parancsolja, mindaddig, míg jelenlétem terhére, vagy veszélyére nem lesz.

— De fiunk! — vetette közbe az ezredes — Rajnáld!

— Mi veszély fenyegethetné ott, ahol mi vagyunk?

Együtt utaztak el és két hét múlva megérkeztek Oranba és egy bájos házban telepedtek le, amelynek árnyékos kertje a Santa-Cruz meredek magaslat lejtőjén, szinkoralakban terült el.

Az új ezredes már ismerte az okot, amiért elutazását sietteték.

Ahogy partra szállt Algirban, azonnal megtudta, hogy a gyarmat lángban volt.

Marokkóban és Algirban hirdették a szent harcot, hogy föllázzák a népet.

Valóságos irtóháborút akartak kezdeni, abból a célból, hogy a franciákat a tengerbe szorítsák és ismét helyreállítsák az izlám hatalmát és dicsőségét.

Talán a gyarmat még sohasem volt annyira fenyegetve, mint akkor.

A marokkói császár fia volt az irtó had fővezére.

Az Isly partján táborozott és két mérföldnél nagyobb területet foglalt el seregével.

Mindennap újabb csapatok növesztették erejét és gőgjét.

Olyan biztosnak hitte már győzelmét, hogy már vezérei közül kiválasztotta azokat, akik Flemeau, Oran és Mascarahban nevében fognak kormányozni.

Rövid időn belül átlátta, hogy a védelmi állás téhlensége milyen nagy veszéllyel jár, hogy ezáltal még jobban fokozza a fölkelő törzsek reményeit és rajongását, elhatározta, hogy támadni fog. Csatlakozott, a Bedeo osztállyal sietett, hogy magához vonjon minden közel levő sereget.

Ugy, hogy Delorge ezredes alig volt negyvennyolc óráig Oranban, amikor parancsot kapott Bugeapótól, hogy azonnal csatlakozzék hozzá ezredével.

(Folytatjuk)

A tábla helyben hagyta a dr. Lőrinczy Sándort öngyilkosságba kergető Bonéné ítéletét

CLUJ-KOLOZSVÁR. Óriási megdöbbenést és részvétet keltett annak idején dr. Lőrinczy Sándor ismert kolozsvári orvos öngyilkossága. A fiatal orvos Boné Anna mosónő és bodegásnő rágalmozásai miatt dobta el magát az életet. Az ügy még 1930 januárjában kezdődött, amikor Boné Anna feljelentést tett az éppen nősülés előtt álló fiatal orvos ellen, hogy 8 éves kisleánykáját, amikor egy számla kiegyenlítése miatt lakására küldte, kábítószerrel elaltatta, majd erkölcstelen merényletet követett el ellene. Annakidején azon-

nal orvosi vizsgálat alá vették a kisleányt, de

a vizsgálat megállapította a gyermek érintetlenségét s így a vádat mindenki zsarolási manővernek minősítette.

Ez az alaptalan rágalom azonban annyira hatással volt az érzékenylelkű, fiatal orvosra, hogy öngyilkos lett, egy reggel átlőtt fejével, véresen találtak rá dolgozószobájában.

A rendőrség ekkor rágalmozás címén törvény elé állította Boné Annát. A kolozsvári törvényszék felmentő ítéletet hozott a zsarolni

akaró mosónő ellen, mert nem látta beigazoltnak, hogy dr. Lőrinczy Bonéné rágalmozásai miatt követte el az öngyilkosságot. Az ügyész fellebbezése folytán így jutott az ügy a tábla elé, amely a tegnapi fellebbviteli tárgyaláson került döntés alá. Az ítélőtábla harmadik szekciójának tanácsa helyt adott a törvényszék ítéletének és Boné Annát azzal az indokolással, hogy nem vétkes a rágalmozás vétségében, másodszor is felmentette. Az ítéletben úgy az ügyész, mint a vádlott megnyugodott.

60-80 kilométerről is gyalog járnak be a bírósági tárgyalásokra, mert nincs vasúti jegy

CLUJ-KOLOZSVÁR. Mozgalmas napja volt ma a törvényszéknek. A folyosók tele voltak falusi emberekkel, akik ügyük letárgyalása végett gyalogoltak be Kolozsvárra. Hatvan és nyolcvan kilométeres távolságokról jöttek be gyalog, mert jegy nincs. Már hónapok óta nem küld jegyet a törvényszék. A jegy rég kifogyott s utánpótlásról az állam nem akar gondoskodni. Így aztán előfordul az is, hogy két napi gyaloglás után a tanu beérkezik Kolozsvárra s alig pihenni ki magát a törvényszék folyosóján, amikor kihirdetik előtte, hogy a tárgyalást elhalasztották. Ezért aztán a vidéken lakók sokszor csak a harmadik idézésre, illetve elővezetésre jönnek a tárgyalásra, amivel az igazságszolgáltatás gépezete nagyon sok hátrányt szenved.

MEGVERTE AZ ÉDES- ANYJÁT

A mai sok érdekes tárgyalás közül egyiken egy soffór állott a bíróság előtt. Szurós szemű, mogorva embernek látszik. A vád ellene, hogy édesanyját csizmájával hábarugdosta, összeverte. Az embernek hirtelen eszébe jut a vers, hogy: „Tekintetes törvény, verjenek vasat rám, cudar ember vagyok, megvertem az anyám...” De ehelyett a vádlott konokul tagad.

— Igaz, hogy szidtam, pofonver-

tem az anyám, de nem rugtam meg. Az elnök már nem is kérdezi tovább. Itt minden faggatás hiábavaló. Helybenhagyja a járásbíróság ítéletét. 3000 lej főbüntetés, 1000 lej mellékbüntetés és a perköltségek megtérítése.

HOGY GYULT FEL A SZALMAKAZAL?

Dumitru Cozma, marosillyei gazda csürje hirtelen kigyulladt és leégett. Hogyne gyulladt volna ki, amikor a szalmakazalban a gazda vigan pipálgatott. Mondta is neki a szomszéd, Milo Traján:

— Vigyázzon szomszéd, kigyullad a csür.

De az öreg erre csak annyit felelt:

— Legalább megfizeti a biztosító.

A csür leégett, de a biztosító nem fizetett Milo Traján szomszéd uram vallomására hivatkozva. A bíróság ennek ellenére mégis megítélte Dumitru Cozma követelését a biztosítóval szemben. Dumitru Cozma pedig az igazság embere lévén, beperelte Milo Trajánt rágalmozásért. Az öreg paraszt a járásbíróság ítéletébe sem nyugodott bele, tovább vitte az ügyet a törvényszékig. Itt aztán befejeződött a nagy rágalmozási per. A bíróság 200 lej pénzbüntetésre ítélte a szomszédot, aki a pipaszó mellett mondottakat olyan komolyan vette.

Halálbüntetés vár a féltékeny férjre, aki feleségét vas-erényövvel szerelte fel

PÁRIS. A „Jóreggelt” is beszámolt Litière-né világszenzációs esetéről, akit féltékeny férje állandóan zárva tartott a lakásában és vaserényövvel szerelt fel, hogy hűségét biztosítsa.

Litière-né emiatt feljelentést tett férje ellen, akit letartóztattak. Tegnapi azonban az asszony a párisi ügyészségre ment és kétségbeesetten kérte, hogy

adják vissza neki a férjét.

Ez azonban nehezen fog menni, mert férjének büncselekménye, sze-

mélyes szabadság megsértése a francia törvények értelmében hivatalból üldözendő, sőt a büntető törvények 344. szakasza értelmében halállal büntetendő olyan esetekben, amikor valaki embertársát erőszakkal rabságban tartja.

Litière-né

kicsi, kövér, vöröshaju, görbe-

orru hölgy,

aki az újságíróknak tegnap a következőket mondotta:

— Rettenetesen sajnálom, hogy

Henry nem jött vissza hozzám. — mondotta szomorúan — utóvégre mégis csak a férjem volt és olyan szomorú az élet férj nélkül. Apajában véve egészen derék fiú volt, csak egy kissé féltékeny, ami érthető is, ha az embernek csinos, fiatal felesége van... Most már nagyon szeretném, ha hazajönné, mert anyám adott egy jó tanácsot a féltékenység ellen. Azt mondta, hogyha Henry megint féltékeny lesz,

öntsem nyakon egy dézsa hideg vízzel.

Az jót tesz. Tudják, én a verésért nem is haragudtam nagyon, az sem ejtett mindig kétségbe, hogy bezárt, hanem

az erényöv az már egy kiesítő tényleg sok volt.

A férjem kulcsot csináltatott a övhöz. A kulcsot mindig magánál tartotta, úgyhogy az övet csak akkor tudtam levenni, ha ő hazajött. Gondoltam már, hogy

álkulcsot csináltatok egy lakatossal,

de szégyeltem ilyen dolog miatt felkeresni egy lakatost és ezenkívül félttem, hogyha férjem rájön az álkulcsra, még jobban megver.

Maga alá temetett a ledülő fa egy hidegszamosi kisgazdát

CLUJ-KOLOZSVÁR. Sulyos szerencsétlenség történt tegnap Hidegszamoson. Takács János 30 éves hidegszamosi kisgazdát maga alá temette egy ledülő korhadt fa és csak egy fél nappal később tudták kiszabadítani. Takács János a kora reggeli órákban fát vágni ment a közeli erdőbe. Egy fát akart kidönteni, azonban nem vette észre a ledülő, korhadt fatörzset, amely ráesett és maga alá temette. A szerencsétlen ember a borzasztó fájdalomtól eszméletét veszítette. Órák múlva tudta magát kiszabadítani a ránehezülő fatörzs alól. Takács Jánosnak a fa mindkét lábát több helyen eltörte, úgyhogy a sulyosan megsebesült embert csak este 6 órakor vette észre egy arraménő munkás, aki hazaszállította s otthon az orvos gipszbe tett mindkét lábát.

Nyaralásból hazatérők első útja C21NR-hez vezet,
♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦ **hogy ruháit kevés pénzért rendbe tegye** ♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦

Nyomatott a MAYER könyvnyomdában, Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 64-66. Telefonszám: 61.